

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет туризму

Кафедра туризмознавства і краєзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕКОТУРИЗМ

Рівень вищої освіти - перший (бакалаврський)

Освітня програма «Туризм. Проектно-грантовий менеджмент»

Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
туризмознавства і краєзнавства
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Програмні компетентності та результати навчання
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Екотуризм
Викладач	Ковальська Леся Володимирівна
Контактний телефон викладача	+380668061360
E-mail викладача	lesia.kovalska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Змішаний (<i>blended</i>) – очно-дистанційний
Обсяг дисципліни	Кредити ЄКТС – 3 (90 год.) 90 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=73&id_cou=345
Консультації	Четвер 15 ¹⁰ год – 16 ⁰⁰ год (обговорення питань, що виникають у студентів під час вивчення тем)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Серед основних передумов виникнення екотуризму та екологізації традиційних видів туризму виступає наростання протиріч між задоволенням туристичного попиту і раціональним використанням природних ресурсів, що виступають матеріальною базою для нього. Тому збереження унікальних природних комплексів, природоохоронних об'єктів, курортних місцевостей з цілющими природними ресурсами, що є об'єктами екотуризму, повсякчасно проводиться через екопросвітню, екоосвітню та еколерантну діяльність серед туристів. При цьому екотурист отримує можливість естетичного, духовного, інформаційного, інтелектуального збагачення у лоні недоторканої природи. Зважаючи на значний потенціал природних унікальних, атрактивних, цілющих природних ресурсів та багатой колоритної етноісторичної спадщини розвиток екотуризму є одним з пріоритетних напрямів розвитку туризму в Україні.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета – формування теоретичних знань і практичних вмінь у студентів щодо розв'язання регіональних екологічних проблем використання природних туристичних ресурсів, екологічної безпеки мандрівників і туристів, екологічного забезпечення туристичного сервісу. А також, підготовки фахівця туристичної галузі – формування теоретичних знань і практичних вмінь у студентів щодо складання й пропонування планів розвитку екотуризму у регіоні, знань про його розвиток в Україні і за кордоном, світові моделі розвитку екотуризму, вітчизняні та міжнародні нормативно-правові акти в екотуризмі. Ознайомлення студентів з концептуальними засадами розвитку екотуризму, формами та видами екотуризму, організацією екотуристичного продукту, що дасть можливість сформувати у них зерна кваліфікаційної придатності як майбутніх спеціалістів у галузі. Знання потенціалу нашої держави сприятиме формуванню загальноосвітньої, світоглядної, патріотичної основи у підготовці кваліфікованих кадрів, розвитку видів екотуризму, а також процесів розвитку екотуризму в цілому..</p>	
<p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлення взаємозв'язку і взаємодії туризму і довкілля; - розкрити суть науково-методологічних і практичних основ екотуризму; - проаналізувати історію становлення та етапи розвитку дисципліни; - зазначити складові екотуристичного потенціалу; - висвітлити основні ланки організації екотуризму; - зазначити нормативно-правову базу функціонування екотуризму; - проаналізувати екотуризм, як сегмент туристичного ринку. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p>	
<p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ключові поняття і терміни кожної з тем; - принципи, функції та завдання екотуризму; - розміщення світових регіонів і центрів екотуризму; - найбільш актуальні глобальні, загальнодержавні і регіональні екологічні проблеми сучасності; - роль місцевих громад у розвитку екотуризму; - вплив туристів на природні комплекси та шляхи його мінімалізації; - вимоги, правила поведінки туристів у природному середовищі; - предметну сутність екотуризму; - концепції та принципи екотуризму; - функції та завдання екотуризму; 	

- понятійно-термінологічний апарат екотуризму;
  - види і форми екотуристичних занять;
  - історію розвитку екотуризму;
  - сучасний стан та етапи розвитку екотуризму в Україні;
  - світові моделі екотуризму;
  - екотуристичний потенціал світу;
  - екотуристичний потенціал України;
  - класифікацію екотурів.
- вміти:**
- формулювати, коментувати, підкріплюючи конкретними прикладами основні базові поняття і терміни дисципліни, а також зміст основних принципів, функцій і завдань екотуризму;
  - характеризувати особливості географії світових регіонів і основних центрів екотуризму;
  - орієнтуватись в ключових моментах глобальних, загальнодержавних і регіональних екологічних проблем сучасності і їх взаємозв'язку із соціально-економічними кризами;
  - дотримуватись санітарно-епідеміологічних і гігієнічних правил, норм безпеки, як екотурист на конкретній території;
  - володіти знаннями, вміннями і навичками щодо культури спілкування з іноземними гостями-туристами, місцевими жителями тощо;
  - здійснювати організацію обслуговування екотуристів.

4. Загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності:

ЗК05. Прагнення до сбереження навколишнього середовища

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії

Фахові компетентності

ФК1. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

ФК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ФК3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території

ФК5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів

ФК6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного екскурсійного, рекреаційного)

ФК7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту.

Програмні результати навчання

ПРО2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг і також світоглядних та суміжних наук.

ПРО3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.

ПРО4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.

ПРО5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредитів ЄКТ

Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		18	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		28	
самостійна робота		44	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	242 «Туризм і рекреація»	1	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість годин	

	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Туризм та довкілля. Природне середовище як чинник розвитку туризму. Роль місцевих громад у розвитку екотуризму.	2 год	2 год	4 год.
Тема 2. Науково-методичні та практичні основи екотуризму. Предметна сутність екотуризму. Концепції та принципи екотуризму. Функції та завдання екотуризму.	–	2 год	4 год.
Тема 3. Поняттєво-термінологічний апарат екотуризму. Види і форми екотуристичних занять.	2 год	2 год	4 год.
Тема 4. Зародження і розвиток екотуризму. Історія розвитку екотуризму. Сучасний стан та етапи розвитку екотуризму в Україні. Світові моделі екотуризму	–	2 год	4 год.
Тема 5. Екотуристичний потенціал. Екотуристичний потенціал світу. Природні ресурси. Природно-господарські ресурси. Історико-культурні ресурси.	2 год	2 год	4 год.
Тема 6. Екотуристичний потенціал України. Природні ресурси. Природно-господарські ресурси. Історико-культурні ресурси.	–	2 год	4 год.
Тема 7. Організація екотуризму. Технічні вимоги до прокладання екомаршруту)	2 год	2 год	4 год.
Тема 8. Організація екотуризму. (підбір території, об'єктів для прокладання екомаршруту)	2 год	2 год	4 год.
Тема 9. Організація екотуризму. (облаштування екомаршруту)	2 год	2 год	2 год
Тема 10. Напрями державної політики в галузі туризму.	–	2 год	2 год
Тема 11. Проекти з екотуризму	2 год	2 год	2 год

Тема 12. Екотуризм, як сегмент туристичного ринку. Вітчизняний і світовий екотуризм. Світові центри екотуризму.	2 год	2 год	2 год
Тема 13. Екотуристичний продукт. Суть екотуристичного продукту.	–	2 год	2 год
Тема 14. Просування екотуристичного продукту на ринок. Перспективи екотуризму.	2 год	2 год	2 год
ЗАГ.:	18	28	44
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	<p>Форми контролю знань студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний; • підсумковий семестровий (екзамен). <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у відповідну національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС – А, В, С, D, E, FX, F).</p> <p>Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях. Оцінки у національній шкалі («відмінно» – 5, «добре» – 4, «задовільно» – 3, «незадовільно» – 2), отримані студентами, виставляються у журналах обліку відвідування та успішності академічної групи (питома вага оцінки – 50%).</p> <p>Семестрова контрольна робота дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу. Питома вага оцінки – 10 %.</p> <p>Контроль самостійної роботи дозволяє оцінити рівень сформованості відповідних компетентностей. Виконується на платформі D-Learn за тематикою курсу (оцінюється від 0 до 10 балів) та у формі есе (оцінюється від 0 до 15 балів). Загальна питома вага оцінки за контроль самостійної роботи – 30 %.</p> <p>Підсумковий семестровий контроль (екзамен)– це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі письмової контрольної роботи. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, що передбачають перевірку розуміння студентами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 10 балів.</p>		
Вимоги до письмової роботи	<p>Письмова робота включає всі блоки завдань за тематикою курсу.</p> <p>Студенти денної форми навчання завершують її виконання і здають на останньому занятті практичного курсу.</p>		

	Студенти заочної форми – за 10 днів до початку сесії. Робота виконується у електронному вигляді.
Практичні заняття	Поточні оцінки, які отримуються під час практичних занять, сумуються.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здача і захист практичних робіт, контрольної роботи, контроль самостійної роботи
Умови допуску до підсумкового контролю	Студентам, які мають пропуски, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/10/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf).
Відвідування занять	Відвідування занять є важливою складовою навчання. Дозволяється вільне відвідування лекцій. Пропуски практичних занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку на консультаціях.
Неформальна освіта	Зараховуються як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, які відповідають програмі навчальної дисципліни. Рекомендовані: 1. Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:ANTS+EDA101+2023_T1/block-v1:ANTS+EDA101+2023_T1+type@sequential+block@384e829d05754fa0adc934971a567b77/block-v1:ANTS+EDA101+2023_T1+type@vertical+block@46bacc772c4a482f95844acfe03851f4 2. Небайдужі: базові емоційні потреби та соціальна взаємодія https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+NI101+2023_T2
8. Рекомендована література	
<p>1. Безугла Л. С. Розвиток екотуризму на засадах функціонування підприємництва. Економіка та суспільство. № 19. Дніпро, 2018.. С. 282 – 286.</p> <p>2. Білоусова А.Ю., Віт Є.С. Екотуризм: його сутність та визначення, 2023. URL: https://reposit.nupp.edu.ua/bitstream/PolNTU/12467/1/75%20%D0%A2.2-26-28.pdf</p> <p>3. Варталян Г.В. Екотуризм та забезпечення оптимального навантаження на природно-заповідний фонд Вісник СумДУ. Серія Економіка, №2, 2011. С. 93 – 97.</p> <p>4. Замула, І.В., Травін, В.В., Кирилюк, М.Р. Післявоєнний розвиток екотуризму в Україні: вітчизняний і міжнародний досвід. Економіка, управління та адміністрування. № 2 (104) 2023. С. 10 – 17.</p> <p>5. Прокопенко К.О. Екотуризм в Україні. Інноваційний ринок індустрії туризму і сфери гостинності: збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Київ, 19 травня 2020 року. Київ: ТЕК КНТЕУ, 2020. С. 174 – 176.</p> <p>6. Редько К.Ю., Фурс О.С. Основні тенденції розвитку туризму в Україні. Економічний вісник НТУУ «КПІ», 2020. С. 220 – 227.</p> <p>7. Тарасова В. В., Нестерчук І. К., Ковалевська І. М., Осіпчук А. С. Географія туризму: Екологічний туризм: підручник. Житомир, 2021. 252 с.</p> <p>8. Шуліка, Б., Сержантова, Ю., & Денищенко, Л. Екотуризм: збалансований підхід до відвідування природних місць та його вплив на природні ресурси. Економіка та суспільство,</p>	

**Викладач: доцент кафедри
туризмознавства і краєзнавства**

Ковальська Л.В.